

KIRJALLINEN KYSYMYS 301/2014 vp

Päiväkotien tilamääräysten keventäminen

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitusohjelman mukaan laadukas ja saavutettavissa oleva varhaiskasvatus ja esiopetus taataan koko ikäluokalle. Pienten lasten vanhempien mahdollisuutta perheen ja työn joustavaan yhdistämiseen tuetaan. Päivähoito säilyy subjektiivisena oikeutena. Päivähoitojärjestelmää kehitetään tarjoamaan perheille mahdollisuuksia päivähoidon joustavampaan käyttöön. Varmistetaan lasten päivähoidon turvallisuus ja korkea laatu.

Hallitus antoi 29.8.2013 rakennepoliittisen ohjelman ja ohjelmaa koskevat toimenpidepäättökset 29.11.2013. Nämä sisältävät useita kohtia, jotka vaikuttavat varhaiskasvatukseen, kuten subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen, kotihoidon tuen puolittaminen, asiakasmaksujen tarkistaminen, kelpoisuuksien joustavoittaminen ja väljentäminen sekä kuntien tehtävien, velvoitteiden ja normien vähentäminen ja uusien, kuntien menoja lisäävien tehtävien ja velvoitteiden rahoittaminen täysimääräisesti.

Koska säästötarve edelleen merkittävä ja kuntien menoja on tarpeen vähentää, hallituksen tulisi vähentää kuntien velvoitteita tavalla, joka ei vaikuta palvelujen laatuun heikentävästi, ja siten myös keventää tilamääräyksiä. Kunnille tuottaa ongelmia toteuttaa suunnitelmien mukainen päivähoito puuttuvien tilojen vuoksi. Kuntien kannalta olisi edullista ottaa vanhoja alkuperäisestä käytöstä poistuneita tiloja päivähoitokäyttöön, mutta tiukat normit tilojen koosta ja muista vaatimuksista usein estävät tämän.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus vähentää kuntien velvoitteita keventämällä ohjauksellaan päiväkotirakentamisen sääntöjä ja helpottaa jo olemassa olevien rakennusten käyttöönottoa päiväkotitoimintaan?

Helsingissä 17 päivänä huhtikuuta 2014

Kimmo Sasi /kok

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Kimmo Sasin /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 301/2014 vp:

Aikooko hallitus vähentää kuntien velvoitteita keventämällä ohjauksellaan päiväkotirakentamisen sääntöjä ja helpottaa jo olemassa olevien rakennusten käyttöönottoa päiväkotitoimintaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973, jäljempänä päivähoitolaki) 1 §:n mukaan lasten päivähoidolla tarkoitetaan tässä laissa lapsen hoidon järjestämistä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana. Päiväkotihoidtoa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa tilassa, jota kutsutaan päiväkodiksi. Perhepäivähoittoa voidaan järjestää yksityiskodissa tai muussa kodinomaisessa hoitopaikassa, jota kutsutaan perhepäiväkodiksi. Leikkitoimintaa ja muuta päivähoitotoimintaa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa. Päivähoitolain 2 a §:n mukaan päivähoidon tulee muun muassa tarjota lapselle lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen suotuisa kasvuympäristö.

Päivähoitolain 6 §:ssä säädetään, että päivähoidon tulee terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan olla lapselle ja lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopiva. Vastaavantyyppinen säännös riittävistä ja asianmukaisista toimitiloista ja varusteista sisältyy yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 4 §:ään, jota sovelletaan yk-

sityisen palvelun tuottajan järjestämään päivähoitoon.

Edellä mainituissa päivähoitoa koskeissa säännöksissä päivähoidon toimitiloista ja toimintaympäristöstä ei ole annettu yksityiskohtaisia määräyksiä. Tiloja ja toimintaympäristöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon toiminnalle asetetut tavoitteet ja toiminnan sisältö sekä lasten iän ja kehityksen asettamat vaatimukset. Tilat ja toimintaympäristö eivät saa vaarantaa lasten terveyttä ja turvallisuutta. Tilojen ja toimintaympäristön rakentamista säätelevät yleiset rakentamista koskevat säännökset, kuten maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999). Näitä säännöksiä on selkeytetty aivan viime vuosina. Vuoden 2013 alusta tuli voimaan maankäyttö- ja rakennuslain muutos (958/2012), jolla muun muassa selkeytettiin ja täsmennettiin rakentamista koskevia olennaisia teknisiä vaatimuksia koskevia säännöksiä. Lisäksi eduskunta hyväksyi joulukuussa 2013 maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen (41/2014), joka koskee rakennushankkeeseen ryhtyvän velvollisuuksia, rakennuksen suunnittelua ja suunnittelijoita, rakennustyönjohtoa, rakennuslupamenettelyä ja rakentamisen viranomaistoimintaa koskevaa sääntelyä. Tämä lain muutos tulee voimaan 1.9.2014. Lisäksi siihen liittyvät asetusluonnokset on valmisteltu ympäristöministeriössä, ja ne ovat parhailaan lausunnolla. Myös niiden on tarkoitus tulla voimaan 1.9.2014.

Päivähoidon toimitiloille asettavat myös vaatimuksia muun muassa terveydensuojelua, työsuojelua sekä palo- ja pelastusturvallisuutta koskevat säännökset. Päiväkotien suunnittelusta on annettu RT-ohjekortti (RT 96-11003), jossa esitetään päiväkotirakennukselle ja sen tontille asetettavia tavoitteita ja suunnittelun ja mitoituksen

lähtökohtia. Ohjekortti ei ole luonteeltaan velvoittava. Aiemmin Sosiaalhallitus oli antanut Päiväkodin toimitilojen suunnittelu -ohjeet (Sosiaalhallitus 1980). Sosiaali- ja terveysministeriö on yhdessä Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen kanssa julkaissut päivähoidon turvallisuussuunnittelua koskevat ohjeet (Päivähoidon turvallisuussuunnittelu, oppaita 71, Stakes 2008).

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmä on luovuttanut raporttinsa 21.3.2014 (Kohti varhaiskasvatustaloutta). Varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän raportti. Opetus- ja kulttuuriministe-

riön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:11). Työryhmä ei ole esittänyt päivähoidon tiloille nykyistä tarkempia säännöksiä, vaan työryhmän esitys sisältää voimassa olevaa säännöstä vastaavan pykälän kehittävästä, terveellisestä ja turvalisesta varhaiskasvatusympäristöstä. Työryhmä on kuitenkin esittänyt vastaavatyypistä säännöstä kuin terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:n 2 momentissa siitä, että toiminnan järjestäjän olisi seurattava varhaiskasvatusympäristön kehittävyttä, terveellisyttä ja turvallisuutta päiväkodeissa ja muussa kuin kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa kolmen vuoden välein. Työryhmän esitys on lähtenyt lausunnolle 15.4.2014.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2014

Opetus- ja viestintäministeri Krista Kiuru

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 301/2014 rd undertecknat av riksdagsledamot Kimmo Sasi /saml:

Har regeringen för avsikt att minska kommunernas skyldigheter genom att via sin styrning luckra upp reglerna som gäller byggandet av daghem och underlätta möjligheten att ta i bruk redan existerande byggnader för daghemsverksamhet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Med barndagvård avses i 1 § i lagen om barndagvård (36/1973) anordnande av vård av barn i form av daghemsvård, familjedagvård, lekverksamhet eller annan dagvårdsverksamhet. Daghemsvård får anordnas i en för detta ändamål reserverad lokal, nedan daghem. Familjedagvård får anordnas i ett privathem eller på någon annan hemliknande vårdplats, nedan familjedaghem. Lekverksamhet och annan dagvårdsverksamhet får anordnas på en för detta ändamål reserverad plats. Enligt 2 a § i lagen om barndagvård ska dagvården för sin del erbjuda barnet fortgående, trygga och varma människorelationer, en verksamhet som på ett mångsidigt sätt stöder barnets utveckling samt en med tanke på barnets utgångssituation gynnsam uppväxtmiljö.

I 6 § i lagen om barndagvård förskrivs att dagvården ska i fråga om sanitära och övriga förhållanden vara lämplig för barn och för vård och fostran av barn. En bestämmelse av motsvarande typ om tillräckliga och ändamålsenliga lokaler och tillräcklig och ändamålsenlig utrustning finns i 4 § i lagen om privat socialservice

(922/2011) vilken tillämpas på dagvård som ordnas av en privat serviceproducent.

I de ovan nämnda bestämmelserna som gäller dagvård har det inte utfärdats några detaljerade föreskrifter om dagvårdslokalerna och deras närmiljö. När lokalerna och närmiljön planeras och byggs ska man beakta de mål som har satts för verksamheten och innehållet i verksamheten samt de krav som barnens ålder och utveckling ställer. Lokalerna och närmiljön får inte äventyra barnens hälsa och säkerhet. Byggandet av lokalerna och närmiljön regleras av allmänna författningar som gäller byggande, såsom markanvändnings- och bygglagen (132/1999). De här författningarna har förtydligats under de senaste åren. I början av 2013 trädde en ändring av markanvändnings- och bygglagen (958/2012) i kraft vilken bland annat förtydligade och preciserade väsentliga bestämmelser om tekniska krav i fråga om byggandet. Dessutom antog riksdagen i december 2013 en ändring av markanvändnings- och bygglagen (41/2014) vilken gäller skyldigheter för den som påbörjar ett byggprojekt, byggplanering, byggplanerare, byggarbetsledning, bygglovspraxis och reglering av myndighetsverksamhet i fråga om byggande. Den här ändringen träder i kraft den 1 september 2014. Dessutom har förordningsutkast i anslutning till den beretts vid miljöministeriet och de är för närvarande ute på remiss. Avsikten är att även de träder i kraft den 1 september 2014.

Krav på dagvårdslokaler ställs också i de bestämmelser som gäller bland annat hälsoskydd, arbetarskydd och brand- och räddningssäkerhet. Om planering av barndaghem har det utfärdats ett anvisningskort (RT 96-11003) och av det framgår målen för en daghemsbyggnad och dess tomt samt utgångspunkterna för dimensioneringen.

Anvisningskortet är till sin karaktär inte förpliktande. Tidigare hade Socialstyrelsen gett anvisningar om planering av daghemslokaler (Socialstyrelsen 1980). Social- och hälsovårdsministeriet har tillsammans med Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården gett ut guiden Säkerhetsplanering i dagvården (handböcker 71, Stakes 2008).

Den av undervisnings- och kulturministeriet tillsatta arbetsgruppen för att se över lagstiftningen inom småbarnspedagogiken överlämnade sin rapport den 21 mars 2014 (Mot en lagstiftning inom småbarnspedagogik. En rapport från arbetsgruppen för en översyn av lagstiftningen inom småbarnspedagogik. Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och

utredningar 2014:11). Arbetsgruppen föreslog inte några mera detaljerade bestämmelser om daghemslokalerna än de nuvarande utan i arbetsgruppens rapport ingår en paragraf som motsvarar den gällande bestämmelsen om en utvecklande, sund och trygg miljö för småbarnspedagogik. Arbetsgruppen har emellertid tagit fram ett förslag av motsvarande typ som finns i 16 § 2 mom. i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010). Enligt förslaget bör den som ordnar verksamhet på daghem och i övriga lokaler som inte omfattas av hemfrid främja att miljön för småbarnspedagogiken är utvecklande, sund och trygg och följa upp detta med tre års mellanrum. Arbetsgruppens förslag har sänts på remiss den 15 april 2014.

Helsingfors den 12 maj 2014

Undervisnings- och kommunikationsminister Krista Kiuru